

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Milan Dorko

Téma práce: Nabývání vlastních akcií a finanční asistence

Rozsah práce: 67 stran (včetně seznamu zkratk a literatury a anglického resumé)

Datum odevzdání práce: 23.8.2010

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Autor si zvolil aktuální téma, protože problematika úpravy nabývání vlastních akcií a finanční asistence v obchodním zákoníku byla zásadním způsobem novelizována zákonem č. 215/2009 Sb., kterým byla do českého právního řádu transponována novelizace Druhé směrnice Rady 77/91/EHS o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 druhého pododstavce Smlouvy při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu, za účelem dosažení rovnocennosti těchto opatření.

2. Náročnost tématu:

Autor se musel seznámit nejen s platnou a dřívější českou právní úpravou dané problematiky, ale také s úpravou těchto otázek v právu EU. K náročnosti zpracování tématu přispěla skutečnost, že se jedná o relativně novou právní úpravu, ke které dosud neexistuje rozsáhlejší odborná literatura a která dosud nebyla řešena judikaturou soudů. Ve srovnání s jinými právními instituty měl proto autor k dispozici omezenější odborné prameny.

Základní metodou, kterou autor použil, byla analýza stávající právní úpravy. V omezenějším rozsahu provedl také srovnání české a unijní právní úpravy. Důraz na metodu teleologického výkladu právních předpisů, kterou autor preferuje v celé své práci, je v některých případech diskutabilní.

3. Kritéria hodnocení práce:

Ačkoliv si cíl práce autor nevytknul výslovně, lze cíl práce dovodit z úvodu práce - analýza vybraných otázek právní úpravy nabývání vlastních akcií a komplexní analýza nové právní úpravy finanční asistence. Uvedené cíle práce byly v zásadě splněny.

Autor prokázal nejen schopnost pracovat s texty právních předpisů, ale i s odbornou literaturou a soudní judikaturou. Prokázal také schopnost samostatné teoretické analýzy a vyvozování svých vlastních závěrů. Na několika místech své práce polemizuje také s názory publikovanými v odborné literatuře a nabízí vlastní alternativní závěry, které jsou v mnoha případech zajímavé (např. na str. 53). Lze konstatovat, že autor prokázal výbornou schopnost vlastní analýzy zkoumané právní problematiky.

Práce je rozdělena do dvou částí (kromě úvodu a závěru). První část, která je věnována nabývání vlastních akcií, se dále člení na šest kapitol. Druhá část, která je věnována finanční asistenci, se člení na osm kapitol. Za stěžejní a nejzdařilejší považují kapitoly 2.6 a 2.7, které pojednávají o podmínkách poskytování finanční asistence jak u společností s ručením omezeným, tak u akciových společností. Analýza obsažená v těchto kapitolách je přínosná i z hlediska praxe a může být využita i při praktické realizaci finanční asistence. Logická stavba práce odpovídá zvolenému tématu a vytyčeným cílům.

Autor využil dostupnou českou odbornou literaturu k dané problematice. Kvalitu práce by nepochybně zvýšilo, pokud by se autor neomezil jen na českou odbornou literaturu, ale využil také zahraniční odbornou literaturu věnovanou problematice finanční asistence a nabývání vlastních akcií (vzhledem k tomu, že se jedná o otázky upravené právem EU, by bylo nepochybně možné nalézt dostatek zahraničních odborných pramenů k těmto otázkám). Na druhou stranu je však nutné ocenit práci autora s judikaturou. Přestože se jedná o relativně novou právní úpravu, která zatím nebyla řešena judikaturou soudů, autor dokázal při řešení výkladových otázek této nové právní úpravy využít tvořivým způsobem stávající judikaturu soudů.

Jazyková úroveň práce je výborná a práce s citacemi je na adekvátní úrovni. Celkově lze konstatovat, že formální úprava práce je na požadované úrovni. Zvláště lze ocenit pečlivost autora, protože práce neobsahuje téměř žádné jazykové a tiskové chyby (až na zanedbatelné výjimky – např. překlepy na str. 8 – „vykovávat“, na str. 22 – „přijato valnou hromadu“, na str. 46 – „kdy by společnost měla poskytnou ručení“, na str. 47 – „tak zle za použití“, na str. 47 – „ale i [v] případech“, na str. 56 – „společnost s ručením [omezeným]“). Při odkazování na ustanovení právních předpisů autor občas neuvádí označení příslušného právního předpisu (např. na str. 10, 14, 42, 52 nebo 53), byť z kontextu lze obvykle dovodit, o který právní předpis se jedná.

4. Další vyjádření k práci

Za velmi zdařilou považují analýzu autora (str. 3 – 6), která řeší otázku znění české verze novelizace Druhé směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/68/ES), které se liší od jiných jazykových verzí směrnice. Autor se zde zabývá otázkou, která je v důsledku nekvalitních překladů evropských předpisů do českého jazyka, velmi aktuálním a častým problémem. Při řešení tohoto problému autor prokázal také znalost judikatury Soudního dvora EU a na základě své analýzy dochází k vlastnímu závěru, jak řešit tento rozpor v tomto konkrétním případě.

Určitým nedostatkem je, že autor v textu stále používá pojem „komunitární právo“ (např. na str. 4 a 6), přestože Evropské společenství již neexistuje.

Velmi zajímavé jsou autorovy závěry o chybné transpozici ustanovení Druhé směrnice o bilančních předpokladech nabytí vlastních akcií na str. 13.

Diskutabilním je rozšiřující interpretace § 161a odst. 1 písm. c), resp. § 161f odst. 1 písm. h) obchodního zákoníku (str. 10 a 43). Na základě teleologického výkladu autor dospívá k závěru, že podmínkou nabytí vlastních akcií, resp. finanční asistence je nejen nepřivození si úpadku, ale ani hrozícího úpadku.

Diskutabilní je názor autora, že výše zvláštního rezervního fondu se při poskytnutí finanční asistence ve formě zástavy má rovnat hodnotě zástavy, nikoliv zajišťované pohledávce (str. 55).

V poznámce č. 17 na str. 12 autor připouští u akcií obchodovaných na regulovaném trhu tzv. intervenční nákupy ze strany emitenta, nezohlednil však přitom problém manipulace trhem ve smyslu zákona o podnikání na kapitálovém trhu.

Za zvlášť přínosný a zdařilý považuji výklad pojmu „podmínky obvyklé v obchodním styku“ na str. 37 a násl.

5. Otázky k zodpovězení při obhajobě.

V rámci obhajoby by autor mohl objasnit svůj názor na to, jaký je účel a smysl právní regulace finanční asistence.

V souvislosti s problémem nepřímé finanční asistence (str. 30) by se autor mohl vyjádřit k problému, jestli se ve všech případech jedná o finanční asistenci, když akciová společnost poskytne peněžní prostředky (např. v podobě účelově nevázaného úvěru), které pak třetí osoba použije k nákupu akcií dané společnosti.

Autor by se mohl vyjádřit k otázce, jestli je nutné považovat za finanční asistenci tzv. maržové obchody (investiční služba podle § 4 odst. 3 písm. b) zákona o podnikání na kapitálovém trhu – tj. poskytování úvěru nebo půjčky zákazníkovi za účelem umožnění obchodu s investičním nástrojem, na němž se poskytovatel úvěru nebo půjčky podílí). Tento problém je aktuální zejména u obchodníků s cennými papíry, resp. bank, jejichž akcie jsou obchodovány na regulovaném trhu.

V rámci obhajoby by autor mohl podrobněji objasnit pojem „záloha“ (viz výklad na str. 27).

6. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: výborně

V Praze dne: 6.9.2010

JUDr. Štefan Elek, Ph.D., LL.M.